

МЕТОДИЧНИЙ ПІДХІД ДО ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ ІНТЕГРАЦІЇ ГАЛУЗЕВОГО ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ З УРАХУВАННЯМ ЕКОНОМІЧНОЇ ЗАХИЩЕНОСТІ ІНВЕСТИЦІЙ

© 2014 КИРИКУ М. В.

УДК 330.332

Кирику М. В. Методичний підхід до оцінювання рівня інтеграції галузевого інвестиційно-інноваційного розвитку з урахуванням економічної захищеності інвестицій

Мета статті полягає в розробці методичного підходу до оцінювання ефективності рівня євроінтеграції інвестиційно-інноваційного розвитку підприємств гірничорудної галузі з урахуванням економічної захищеності інвестицій. У статті досліджено вплив світових глобалізаційних процесів на інвестиційно-інноваційний розвиток вітчизняних промислових підприємств. Визначено можливі соціально-економічні наслідки, пов'язані з інтеграцією України в європейський економічний простір, які можуть негативно вплинути на розвиток підприємств гірничорудної галузі. На основі проведеного дослідження звертається увага на необхідність створення ефективної системи управління процесами євроінтеграції інноваційно-інвестиційним розвитком експортоорієнтованих підприємств з урахуванням економічної захищеності інвестицій, першим кроком на шляху створення якої повинна стати розробка методики оцінки рівня інтеграції галузевого інвестиційно-інноваційного розвитку з урахуванням економічної захищеності інвестицій. Запропоновано систему показників оцінки ефективності рівня євроінтеграції інноваційно-інвестиційного розвитку підприємств гірничорудної галузі та визначено індикатори економічної захищеності інвестицій. Побудовано полігон граничних меж областей маневрування рівнем інтеграції інвестиційно-інноваційного розвитку підприємств гірничорудної галузі в умовах євроінтеграції з урахуванням економічної захищеності інвестицій, який надає можливість раціонально обґрунтувати необхідну величину прямих іноземних інвестицій у гірничорудну галузь країни, величину загального обсягу реальних інвестицій у даній галузі та величину обсягу фінансування науково-технічних робіт, яка необхідна для стимулювання інноваційного шляху розвитку галузі.

Ключові слова: інвестиційно-інноваційний розвиток, глобалізація економіки, євроінтеграція інвестиційно-інноваційного розвитку, економічна захищеність інвестицій, показники оцінки ефективності рівня євроінтеграції галузевого інноваційно-інвестиційного розвитку, індикатори економічної захищеності інвестицій.

Рис.: 2. **Табл.:** 13. **Формул.:** 13. **Бібл.:** 10.

Кирику Марина Василівна – аспірантка, Криворізький національний університет (вул. XXII Партз'їзду, 11, Кривий Ріг, Дніпропетровська обл., 50027, Україна)

УДК 330.332

UDC 330.332

Кырыку М. В. Методический подход к оцениванию уровня интеграции отраслевого инвестиционно-инновационного развития с учетом экономической защищенности инвестиций

Цель статьи заключается в разработке методического подхода к оцениванию эффективности уровня евроинтеграции инвестиционно-инновационного развития предприятий горнорудной отрасли с учетом экономической защищенности инвестиций. В статье исследовано влияние мировых глобализационных процессов на инвестиционно-инновационное развитие отечественных промышленных предприятий. Определены возможные социально-экономические последствия, связанные с интеграцией Украины в европейское экономическое пространство, которые могут негативно повлиять на развитие предприятий горнорудной отрасли. На основе проведенного исследования обращается внимание на необходимость создания эффективной системы управления процессами евроинтеграции инновационно-инвестиционным развитием экспортоориентированных предприятий с учетом экономической защищенности инвестиций, первым шагом на пути создания которой должна стать разработка методики оценки уровня интеграции отраслевого инвестиционно-инновационного развития с учетом экономической защищенности инвестиций. Предложена система показателей оценки эффективности уровня евроинтеграции инновационно-инвестиционного развития предприятий горнорудной отрасли и определены индикаторы экономической защищенности инвестиций. Построен полигон предельных границ областей маневрирования уровнем интеграции инвестиционно-инновационного развития предприятий горнорудной отрасли в условиях евроинтеграции с учетом экономической защищенности инвестиций, который предоставляет возможность рационально обосновать необходимую величину прямых иностранных инвестиций в горнорудную отрасль страны, величину общего объема реальных инвестиций в данной отрасли и величину объема финансирования научно-технических работ, которая необходима для стимулирования инновационного пути развития отрасли.

Ключевые слова: инвестиционно-инновационное развитие, глобализация экономики, евроинтеграция инвестиционно-инновационного развития, экономическая защищенность инвестиций, показатели оценки эффективности уровня евроинтеграции отраслевого инвестиционно-инновационного развития, индикаторы экономической защищенности инвестиций.

Рис.: 2. **Табл.:** 13. **Формул.:** 13. **Библ.:** 10.

Кырыку Марина Васильевна – аспирантка, Криворожский национальный университет (ул. XXII Партз'їзду, 11, Кривой Рог, Днепропетровская обл., 50027, Украина)

Kyryku M. V. The Methodical Approach to the Evaluation of the Level of Integration of the Sectorial Investment and Innovation Development, Taking Into Account the Economic Security of Investments

The article is aimed at development of a methodological approach to the evaluation of the effectiveness of European integration for investment and innovation development of the enterprises of the mining industry, taking into account the economic security of investments. The article studies the influence of world globalization processes on investment and innovation development of domestic industrial enterprises. Defined were potential socio-economic consequences, associated with the integration of Ukraine into the European economic area, which may adversely affect the development of the enterprises of the mining industry. The study draws attention to the need to establish an effective system of control over the European integration processes, innovation and investment development of export-oriented enterprises, taking into account the economic security of investment, the first step towards the creation of which should be the development of a methodology for evaluation of the level of integration of the sectorial investment and innovation development, taking into account the economic security of investment. The system of indicators for assessing the efficiency of European integration level of innovation and investment development of the mining industry enterprises is offered and the indicators of economic security of investment are defined. A polygon of the limits of the areas of maneuvering the integration level of investment and innovation development of the enterprises of the mining industry in the context of European integration was built, taking into account the economic security of investments, which provided the ability to provide rationalization for the necessary amount of foreign direct investment in the mining industry of the country, the amount of real investment in the industry and the amount of financing of the technical and scientific workings needed to stimulate the innovation way of development of the industry.

Key words: investment and innovation development, economic globalization, European integration of investment and innovation development, economic security of the investments, indicators for assessing the effectiveness of European integration level of the sectorial innovation and investment development, indicators of economic security of investment.

Pic.: 2. **Tabl.:** 13. **Formulae:** 13. **Bibl.:** 10.

Kyryku Maryna V. – Postgraduate Student, Kryvyi Rig National University (вул. XXII Партз'їзду, 11, Kryvyi Rig, Dnipropetrovska obl., 50027, Ukraine)

Одним із найважливіших напрямків перетворення України в сучасну економічно розвинуту державу є розвиток її економіки на інвестиційно-інноваційній основі. Сьогодні у світі починає формуватися така модель економічного розвитку, яка заснована на органічному поєднанні нових технологій та інвестицій у їх розвиток. Характерною її особливістю, з одного боку, є розвиток економіки знань, посилення соціальної спрямованості інновацій, глобальний характер створення та використання результатів наукових досліджень, технологій, інноваційної продукції та послуг, а з іншого – широкомасштабне залучення інвестицій для здійснення інноваційних процесів.

Основою для розвитку економіки України на інноваційній основі, забезпечення можливості її інтеграції в європейський соціально-економічний простір, підвищення конкурентоспроможності вітчизняних підприємств на сучасному етапі виступає ефективне здійснення інвестиційної діяльності на всіх рівнях: держава – регіон – галузь – підприємство. Однак здійснення такої діяльності в умовах глобалізації пов'язано з багатьма невизначеностями і ризиками. Тому на сьогоднішній день усе більшої актуальності набувають питання створення ефективних систем управління процесами євроінтеграції інвестиційно-інноваційного розвитку підприємств, спрямованих на забезпечення економічної захищеності інвестицій.

Проблематика дослідження інноваційно-інвестиційного розвитку займає чільне місце у працях вітчизняних і зарубіжних дослідників. Теоретичні та прикладні аспекти інвестиційно-інноваційної діяльності розглядали у своїх працях такі вчені, як В. Баліцька, Н. Березніченко, І. Відобора, Т. Гаврилук, Ю. Генералова, М. Денисенко, В. Дубровський, К. Єрмілова, К. Комарова, Г. Кулінченко, С. Лакш, В. Лановий, С. Лісниченко, В. Марцин, Р. Новікова, В. Підліснюк, С. Ревуцький, О. Семерак, О. Соколова, С. Трифонов, І. Федоренко, С. Черванчук, В. Чернобаєв, О. Шаров та ін. Проблеми державного регулювання, формування і реалізації інвестиційної та інноваційної політики висвітлені в роботах О. Володіна, С. Захаріна, В. Гейця, М. Коденської, О. Крисального, В. Россохи, Л. Федулової, В. Чабана Ю. Яковця. Питанням організації та здійснення інвестиційно-інноваційної діяльності підприємств як суб'єктів ринку присвячені наукові праці таких вчених, як О. Амоша, В. Геєць, Н. Гончарова, В. Аньшин, Р. Фатхутдинов та ін.

Водночас у вітчизняній науковій літературі поки що залишаються недостатньо розкритими теоретичні та методологічні проблеми управління інноваційно-інвестиційним розвитком підприємств експортоорієнтованих галузей, які найбільшою мірою залежать від глобалізаційних процесів. Першочергового вирішення потребують питання, пов'язані з оцінкою рівня інтеграції галузевого інвестиційно-інноваційного розвитку з урахуванням економічної захищеності інвестицій.

Метою статті є розробка методичних підходів до оцінювання ефективності рівня євроінтеграції інвестиційно-інноваційного розвитку підприємств залізничної галузі з урахуванням економічної захищеності інвестицій.

Прагнення України до інтеграції у європейський економічний простір пов'язане з необхідністю зростан-

ня інвестиційно-інноваційної активності в усіх сферах економіки і особливо в її експортоорієнтованих галузях, провідне місце серед яких займає гірничо-металургійний комплекс та його гірничорудний кластер.

Дослідження середовища функціонування підприємств гірничорудної промисловості в умовах трансформаційних процесів виявило, що на етапі переходу до ринкової економіки в силу невідповідності та власних специфічних особливостей гірничорудні підприємства України опинилися у складних умовах господарювання. Причиною тому стали низький організаційно-технічний рівень виробництва, великий знос активної частини основних виробничих фондів, значні строки експлуатації машин та обладнання, порушення процесу відтворення основних фондів, значні витрати на ремонт основних фондів, а не на їх реконструкцію і модернізацію, погіршення гірничо-геологічних умов виробництва тощо [1].

Головним напрямком ефективного вирішення вищевказаних проблем є модернізація залізничної галузі, яка передбачає розвиток залізничного виробництва на інноваційній основі [1] і включає як відновлення своєї продукції, так і глибокі перетворення техніки і технології виробництва, організації праці та управління [2]. Забезпечення такого розвитку можливе за рахунок широкомасштабного залучення інвестицій.

Головною метою цієї діяльності повинно стати створення оптимальних умов для розвитку і активізації використання інноваційного потенціалу на основі інвестиційних можливостей публічних акціонерних товариств галузі [3].

У сучасних умовах інвестиційно-інноваційний розвиток відбувається під впливом глобалізаційних трансформаційних світових економічних процесів, які проявляються у посиленні взаємозв'язку та взаємозалежності основних сфер і суб'єктів світової економіки [4, с. 363].

Серйозні загрози стабільному розвитку економіки виходять від експансії глобального капіталу, особливо капіталу спекулятивного. Така експансія здійснюється частіше усього шляхом розміщення портфельних інвестицій. Як правило, кожний інвестор розподіляє вкладання своїх грошей між акціями різних підприємств, формуючи певний портфель цінних паперів, що й дало назву такому інвестуванню як портфельному [5, с. 378].

По своїй суті це чисто спекулятивні операції в широкому значенні спекуляцій як трансакцій, які здійснюються з метою одержання прибутку на різниці цін акцій у різний час (сьогодні купити дешево, а завтра продати дорожче) або в різних місцях (купити дешевше акцій у одних суб'єктів, в одній країні, а продати їх дорожче іншим суб'єктам в іншій країні чи регіоні). Спекулятивні операції завжди супроводжували функціонування фондових ринків. Але у сучасних умовах такі операції набули загрозливих масштабів.

На думку авторитетних аналітиків (таких, наприклад, як директор інституту економіки та прогнозування НАНУ, академік В. Геєць) у результаті порушення «...збалансованості між матеріально-речовою та вартісною структурами виробництва в економіку ринули віртуальні гроші, які обслуговують насамперед спекулятивні операції» [6, с. 8].

В умовах інтеграції вітчизняних підприємств у світовий економічний простір суттєвий вплив на результати їх фінансово-господарської діяльності мають зовнішні чинники. Наприклад, усі гірничо-металургійні підприємства України в 1997 – 1999 рр. працювали з від'ємною рентабельністю, накопичували борги. Динаміка фінансових результатів зазначених підприємств у XXI ст. є позитивною, рентабельність діяльності змінюється відповідно до змін в економічних процесах: у 2008 – 2009 рр. – зменшується (глобальна фінансова криза), а в наступні роки – збільшується.

Але за такими результатами навряд чи можна зробити обґрунтовані висновки по ефективності управлінської діяльності організаційного менеджменту, оскільки «провали» і «злети» підприємств цієї галузі в основному обумовлені динамікою попиту та ціновою кон'юнктурою на світових ринках металопродукції. Яскравим свідченням тому є нестабільна динаміка техніко-економічних і фінансових показників гірничо-металургійних підприємств за останні декілька років.

Можна визначити можливі соціально-економічні наслідки, пов'язані з інтеграцією України в європейський економічний простір, які можуть негативно вплинути на розвиток підприємств гірничорудної галузі [7]:

1) банкрутство окремих неконкурентоспроможних виробників у результаті високого рівня спрацювання основних фондів, низького науково-технічного потенціалу, неефективного менеджменту і, як наслідок, зростання безробіття, соціальної напруги та податкових надходжень;

2) вилучення ресурсів з країни;

3) високий рівень залежності економіки галузі від зовнішньоекономічної кон'юнктури;

4) підвищення рівня конкуренції на галузевому ринку;

5) збільшення залежності галузі від іноземного капіталу;

6) жорстка експлуатація місцевих сировинних ресурсів.

З урахуванням цього потрібно створити дієву та ефективну систему управління процесами інтеграції галузевого інвестиційно-інноваційного розвитку з урахуванням економічної захищеності інвестицій.

Першим етапом на шляху створення такої системи повинна стати розробка методики оцінки рівня інтеграції галузевого інвестиційно-інноваційного розвитку з урахуванням економічної захищеності інвестицій.

Оцінку ефективності рівня євроінтеграції інвестиційно-інноваційного розвитку підприємств залізорудної галузі з урахуванням економічної захищеності інвестицій, на нашу думку, доцільно здійснювати на підґрунті таких показників [4, с. 359 – 367; 7; 8]:

GDP – величина внутрішнього валового продукту країни, грош. од.;

$GDP_{гал.кр.}$ – величина валового внутрішнього продукту, що створюється залізорудною галуззю країни, грош. од.;

$GDP_{гал.св.}$ – величина світового обсягу виробництва залізорудною галуззю, грош. од.;

$GDP_{гал.}$ – величина внутрішнього валового продукту залізорудної галузі, грош. од.;

EXP – величина експорту (імпорту, зовнішньоторгівельного обороту) країни, грош. од.;

$EXP_{гал.}$ – величина обсягу експорту продукції залізорудної галузі, грош. од.;

GDI – величина валових внутрішніх капіталовкладень, грош. од.;

FDI – величина прямих іноземних інвестицій в країну, грош. од.;

$FDI_{гал.}$ – величина прямих іноземних інвестицій в залізорудну галузь країни, грош. од.;

I – величина загального обсягу реальних інвестицій в залізорудній галузі, грош. од.;

VF – величина обсягу фінансування науково-технічних робіт у залізорудній галузі за рахунок усіх джерел, грош. од.

З огляду на те, що залізорудна галузь добувної промисловості України може бути по праву визначена як одна із пріоритетних галузей економіки [9; 10], використавши показники інтегрованості економіки країни у глобальну світову економіку та індикатори рівня інвестиційної та інноваційної безпеки України [8], побудуємо полігони граничних меж областей маневрування рівнем інтеграції інвестиційно-інноваційного розвитку підприємств залізорудної галузі в умовах євроінтеграції з урахуванням економічної захищеності інвестицій. Для цього сформуємо сукупність необхідних показників, що характеризують міру інтегрованості економічної системи на рівні країна – галузь у глобальну економіку світового господарства та її інвестиційно-інноваційної захищеності.

Враховуючи те, що, незважаючи на зростання глобалізації світової економіки, не всі країни однаковою мірою інтегровані в неї, у [4, с. 359 – 367; 7] рівень інтегрованості економіки країни у глобальну економіку пропонується визначити за допомогою таких показників:

1) співвідношення експорту (імпорту, зовнішньоторгівельного обороту) до ВВП країни:

$$k_{i1} = \frac{EXP}{GDP} \times 100\%, \quad (1)$$

де виділяються такі рівні глобалізації економіки країни у світове господарство (PGK_{CT}) та її залежності від світових ринків, %:

$$PGK_{CT} = \begin{cases} k_{i1} < 25\% \rightarrow \text{низький рівень;} \\ 25\% \leq k_{i1} \leq 50\% \rightarrow \text{середній рівень;} \\ k_{i1} > 50\% \rightarrow \text{високий рівень;} \end{cases} \quad (2)$$

2) відношення прямих іноземних інвестицій (FDI) до валових внутрішніх капіталовкладень (GDI):

$$k_{i2} = \frac{FDI}{GDI} \times 100\%, \quad (3)$$

де виділяються такі рівні глобалізації країни в міжнародний ринок інвестицій ($PGKM_{PI}$), %:

$$PГK_{MPI} = \begin{cases} k_{i2} < 5\% \rightarrow \text{низький рівень;} \\ 5\% \leq k_{i2} \leq 20\% \rightarrow \text{середній рівень;} \\ k_{i2} > 20\% \rightarrow \text{високий рівень.} \end{cases} \quad (4)$$

У випадку, коли $k_{i2} > 20\%$, можна свідчити, що країна дуже тісно інтегрована у світовий ринок капіталів. Для характеристики участі країни у міжнародних інвестиційних потоках також є доцільним аналіз співвідношення прямих іноземних інвестицій вкладених і вивезених з країни.

На основі методичних рекомендацій щодо оцінки рівня економічної безпеки України [8] для оцінювання рівня інвестиційної захищеності підприємств гірничорудної галузі можна запропонувати показник, що визначає відсоткове відношення загального обсягу реальних інвестицій окремої галузі промисловості країни до валового внутрішнього продукту (L_{is}):

$$L_{is} = \frac{I}{GDP} \times 100 \geq 19 \div 25\%. \quad (5)$$

Максимальне порогове значення інвестиційної захищеності відповідає етапу, коли економіка перебуває на стадії реформування і потребує значних інвестицій для прискорення темпів науково-технічного прогресу за рахунок ступенювання інноваційного шляху розвитку національного господарства. Коли національна економіка перебуває на етапі стабільного розвитку, порогове значення рівня інвестиційного захисту може бути меншим.

При цьому показник інноваційної захищеності буде визначатися як відношення обсягу фінансування науково-технічних робіт за рахунок усіх джерел (VF) до GDP (I_{ins}):

$$I_{ins} = \frac{VF}{GDP} \times 100 \geq 2\%, \quad (6)$$

де раціональне значення показника (I_{ins}) має бути на рівні не менше, ніж 2% від GDP .

Для побудови полігону граничних меж областей маневрування рівнем інтеграції інвестиційно-інноваційного розвитку підприємств залізорудної галузі в умовах євроінтеграції з урахуванням економічної захищеності інвестицій застосуємо нормалізацію умов (2), (4) – (6) відносно верхніх меж:

$$PГK_{CT} = \begin{cases} k_{i1} < 0,5 \rightarrow \text{низький рівень;} \\ 0,5 \leq k_{i1} \leq 1 \rightarrow \text{середній рівень;} \\ k_{i1} > 1 \rightarrow \text{високий рівень;} \end{cases} \quad (7)$$

$$PГK_{MPI} = \begin{cases} k_{i2} < 0,25 \rightarrow \text{низький рівень;} \\ 0,25 \leq k_{i2} \leq 1 \rightarrow \text{середній рівень;} \\ k_{i2} > 1 \rightarrow \text{високий рівень;} \end{cases} \quad (8)$$

$$L_{is} = \frac{I}{GDP} \times 100 \geq 0,76 \div 1; \quad (9)$$

$$I_{ins} \geq 1. \quad (10)$$

Згідно з нормалізованими значеннями меж інтегрованості в глобальну економіку (7) – (10) побудований полігон граничних меж областей маневрування рівнем інтеграції інвестиційно-інноваційного розвитку підпри-

ємств залізорудної галузі в умовах євроінтеграції з урахуванням економічної захищеності інвестицій наведено на *рис. 1*.

Глобалізація на рівні галузей економіки передбачає участь окремих підприємств галузі в різноманітних формах міжнародних економічних відносин. При цьому показник рівня інтегрованості (1) стосовно оцінки процесу глобалізації окремої галузі трактується як коефіцієнт спеціалізації галузі, а саме: співвідношення експортних до національних продажів галузі [7]:

$$k_{i3} = \frac{EXP_{ГАЛ.}}{GDP_{ГАЛ.}} \times 100\%, \quad (11)$$

де виділяються такі рівні глобалізації галузі у світове господарство ($PГK_{CT}$) та її залежності від світових ринків, %:

$$PГK_{CT} = \begin{cases} k_{i3} < 10\% \rightarrow \text{низький рівень;} \\ 10 \leq k_{i3} \leq 50\% \rightarrow \text{середній рівень;} \\ k_{i3} > 50\% \rightarrow \text{високий рівень.} \end{cases} \quad (12)$$

Згідно зі ст. 2 Закону України «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні» [9] передбачається «... збільшення експортного потенціалу держави з ефективним використанням вітчизняних і світових науково-технічних досягнень». Отже, виходячи з того, що залізорудна галузь добувної промисловості України є більшою мірою експортоорієнтованою, полігони граничних меж областей маневрування рівнем інтеграції інвестиційно-інноваційного розвитку підприємств залізорудної галузі в умовах євроінтеграції необхідно будувати, як з урахуванням умов (2) – висока якість рівня інтеграції (рівень країна, див. *рис. 1*), так і з урахуванням умов (12) – середня якість рівня інтеграції (рівень галузь).

Для побудови полігону граничних меж областей маневрування рівнем інтеграції інвестиційно-інноваційного розвитку підприємств залізорудної галузі в умовах євроінтеграції з урахуванням економічної захищеності інвестицій (середня якість рівня інтеграції – рівень галузь) застосуємо нормалізацію умов (12) відносно верхніх меж:

$$PГK_{CT} = \begin{cases} k_{i3} < 0,2 \rightarrow \text{низький рівень;} \\ 0,2 \leq k_{i3} \leq 1 \rightarrow \text{середній рівень;} \\ k_{i3} > 1 \rightarrow \text{високий рівень.} \end{cases} \quad (13)$$

Згідно з нормалізованими значеннями меж інтегрованості в глобальну економіку (7), (9), (10), (13) побудовано полігон граничних меж областей маневрування рівнем інтеграції інвестиційно-інноваційного розвитку підприємств залізорудної галузі в умовах євроінтеграції з урахуванням економічної захищеності інвестицій (середня якість рівня інтеграції – рівень галузь), який представлено на *рис. 2*.

ВИСНОВКИ

Таким чином, з огляду на те, що підприємства залізорудної галузі добувної промисловості України є експортоорієнтованими та такими, що забезпечують чорну металургію країни, яка є базовою галуззю національного господарства, вихідною сировиною і насамперед залізною рудою, оцінювання ефективності рівня євро-

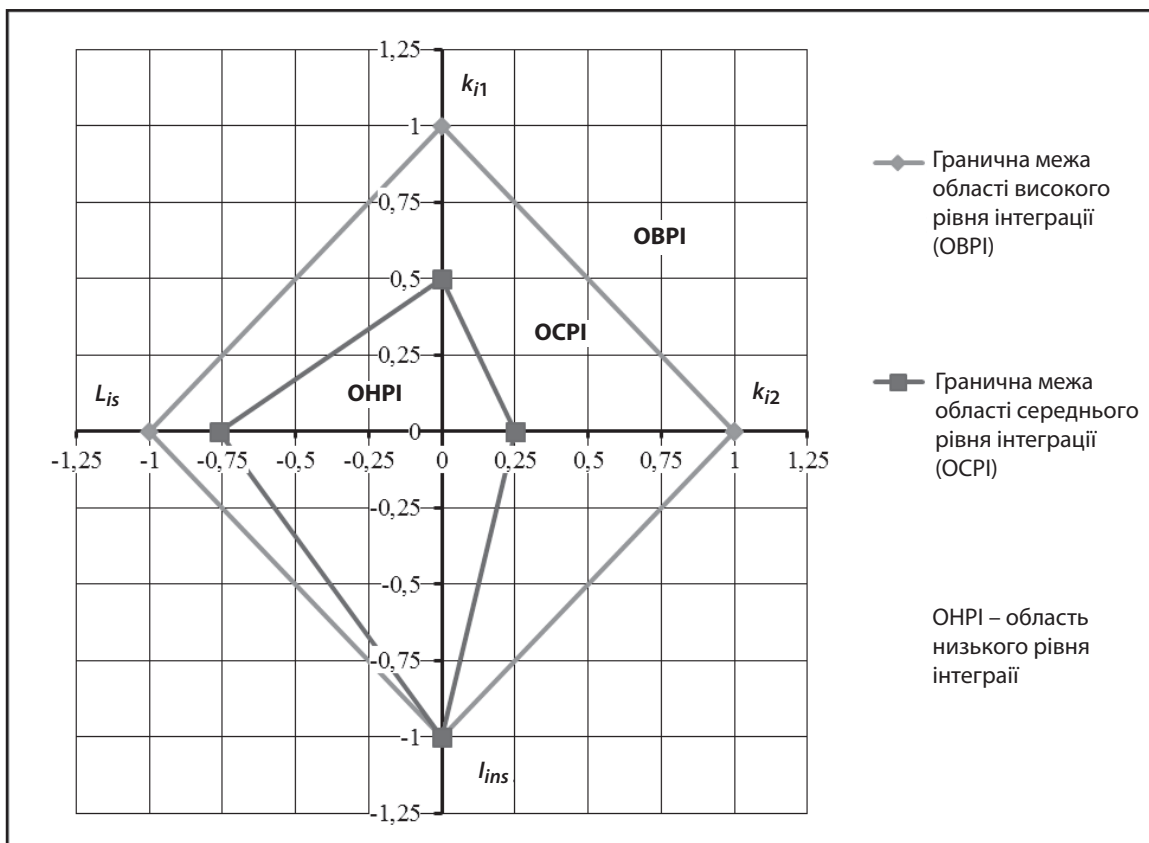

Рис. 1. Полігон граничних меж областей маневрування рівнем інтеграції інвестиційно-інноваційного розвитку підприємств залізорудної галузі в умовах євроінтеграції з урахуванням економічної захищеності інвестицій

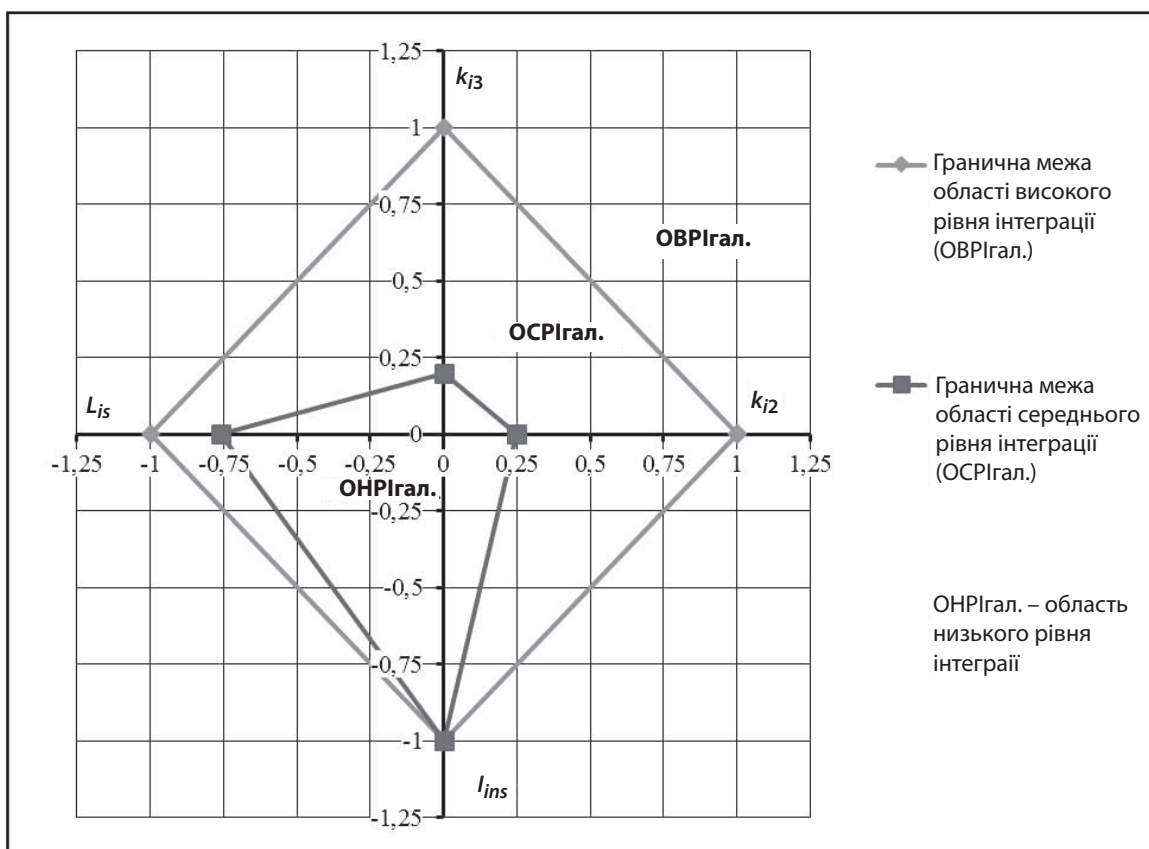

Рис. 2. Полігон граничних меж областей маневрування рівнем інтеграції інвестиційно-інноваційного розвитку підприємств залізорудної галузі в умовах євроінтеграції з урахуванням економічної захищеності інвестицій

інтеграції інвестиційно-інноваційного розвитку підприємств залізорудної галузі з урахуванням економічної захищеності інвестицій доцільно здійснювати на підґрунті побудованих полігонів граничних меж областей маневрування рівнем інтеграції інвестиційно-інноваційного розвитку підприємств залізорудної галузі в умовах євроінтеграції з урахуванням рівнів якості інтеграції: країна – галузь (див. рис. 1 і рис. 2). При цьому надається можливість раціонально обґрунтувати необхідну величину прямих іноземних інвестицій у залізорудну галузь країни, величину загального обсягу реальних інвестицій в залізорудній галузі та величину обсягу фінансування науково-технічних робіт, яка необхідна для стюлювання інноваційного шляху розвитку галузі. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. **Зінченко О. А.** Економічна оцінка рівня інноваційного розвитку гірничо-збагачувальних комбінатів та їх структурних підрозділів : автореф. дис. ... канд. екон. наук : спец. 08.06.01 «Економіка організація і управління підприємством» / О. А. Зінченко. – Кривий Ріг, 2006. – 20 с.
2. **Варава Л. М.** Концептуальні положення модернізаційної політики у гірничорудній підгалузі України / Л. М. Варава, А. Р. Арутюнян, А. А. Варава // Ефективна економіка. – 2014. – № 2 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2695>
3. **Хорольський К. Д.** Управління розвитком інвестиційно-інноваційної діяльності в гірничодобувній промисловості України / К. Д. Хорольський // Ефективна економіка. – 2014. – № 3 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2832>
4. **Одягайло Б. М.** Міжнародна економіка : навч. посіб. / Б. М. Одягайло. – 2-ге вид., випр. і доп. – К. : Знання, 2006. – 407 с.
5. **Мокряк В. Л.** Світ і Україна: динаміка основних показників соціально-економічної статистики: навчально-методичний посібник / В. Л. Мокряк, А. С. Лобанова, Е. В. Мокряк, О. С. Славина ; за ред. А. С. Лобанової. – 2-е вид., перероб. і доп. – Кривий Ріг : Видавничий дім, 2011. – 548 с.
6. **Геєць В.** Методологічна оцінка грошово-кредитної та валютно-курсової політики України до і під час фінансової кризи / В. Геєць // Економіка України. – 2009. – № 2. – С. 5 – 30.
7. Глобалізація світових економічних процесів [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lib.lntu.info/book/fb/etme/2011/11-68/page7.html> – (Дата звернення: 03.10.2014).
8. Методичні рекомендації щодо оцінки рівня економічної безпеки України / За редакцією С. І. Пирожкова. – К. : НІПМБ, 2003. – 63 с.
9. Закон України «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні» від 08.09.2011 № 3715-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/433-15>
10. Загальнодержавна програма розвитку мінерально-сировинної бази України на період до 2030 року, затверджена Законом України від 21 квітня 2011 року № 3268-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3268-17>

REFERENCES

Heiets, V. "Metodolohichna otsinka hroshovo-kredytnoi ta valiutno-kursovoi polityky Ukrainy do i pid chas finansovoi kryzy" [Methodological assessment of monetary and exchange rate policy in Ukraine before and during the financial crisis]. *Ekonomika Ukrainy*, no. 2 (2009): 5-30.

"Hlobalizatsiia svitovykh ekonomichnykh protsesiv" [The globalization of world economic processes]. <http://lib.lntu.info/book/fb/etme/2011/11-68/page7.html>

Khorolskyi, K. D. "Upravlinnia rozvytkom investytsiino-innovatsiinoi diialnosti v hirnychodobuvnii promyslovosti Ukrainy" [Management of investment and innovation activities in the mining industry of Ukraine]. <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2832>

[Legal Act of Ukraine] (2011). <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/433-15>

[Legal Act of Ukraine] (2011). <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3268-17>

Metodychni rekomendatsii shchodo otsinky rivnia ekonomichnoi bezpeky Ukrainy [Guidelines on the assessment of the level of economic security of Ukraine]. Kyiv: NIPMB, 2003.

Mokriak, V. L. et al. *Svit i Ukraina: dynamika osnovnykh pokaznykiv sotsialno-ekonomichnoi statystyky* [World and Ukraine: dynamics of the major indicators of socio-economic statistics]. Kryvyi Rih: Vydavnychiy dim, 2011.

Odiakhailo, B. M. *Mizhnarodna ekonomika* [International Economics]. Kyiv: Znannia, 2006.

Varava, L. M., Arutiunian, A. R., and Varava, A. A. "Kontseptualni polozhennia modernizatsiinoi polityky u hirnychorudnii pidhaluzi Ukrainy" [Conceptual situation modernization policies in the mining sub-sector of Ukraine]. <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2695>

Zinchenko, O. A. "Ekonomichna otsinka rivnia innovatsiino-ho rozvytku hirnycho-zbahachuvalnykh kombinativ ta ikh strukturnykh pidrozhdiliv" [Economic evaluation of the level of innovative development of mining and processing enterprises and their divisions]. *Avtoref. dys. ... kand. ekon. nauk: 08.06.01*, 2006.